SVERIGES KRISTNA RÅD

Till:
Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
johanna.ring@regeringskansliet.se
camilla.landberg@regeringskansliet.se
Diarienr Fi2026/01654

Alvik den 26 oktober 2026

Yttrande över promemorian om EU:s penningtvättspaket

Sveriges kristna råd vill utifrån kyrkornas kallelse att vittna om evangeliet, fira gudstjänst och tjäna medmänniskan och skapelsen värna goda förutsättningar för deras verksamhet. Samtidigt välkomnar vi penningtvättspaketets syfte att bekämpa penningtvätt, finansiering av terrorism och kringgående av riktade ekonomiska sanktioner. Tillförlitliga uppgifter om juridiska personer och deras företrädare behövs för att motverka brott och upprätthålla förtroendet för civilsamhället.

Sveriges kristna råds medlemskyrkor har olika organisatoriska och juridiska strukturer. Många lokala församlingar har begränsade administrativa resurser och är beroende av ideella insatser. Regleringen behöver förena effektiv kontroll med respekt för religionsfriheten, föreningsfriheten och den personliga integriteten. Kraven måste vara begripliga och möjliga att fullgöra även för små församlingar.

Yttrandet fokuserar särskilt på kapitel 14. Sveriges kristna råd lämnar därutöver synpunkter på skyddet för känsliga personuppgifter i kontoregistret och på regelverkets betydelse för internationella betalningar. Flera centrala skyldigheter följer direkt av EU:s penningtvättsförordning. Synpunkterna inriktas därför på det nationella handlingsutrymmet och på förutsättningarna för en proportionerlig tillämpning.

Sammanfattning av yttrandet

- Sveriges kristna råd tillstyrker att registermyndigheten ges ändamålsenliga kontrollverktyg och betonar behovet av tillräckliga resurser och kunskap om trossamfundens särskilda förutsättningar.
- Sveriges kristna råd avstyrker den föreslagna avgränsningen av avgiftsbefrielsen och förordar att den omfattar samtliga ideella föreningar samt registrerade trossamfund och deras registrerade organisatoriska delar.
- Sveriges kristna råd förordar minskad dubbelrapportering, praktiskt stöd och proportionerliga kontroller och ingripanden, med möjlighet till rättelse vid administrativa brister.
- Sveriges kristna råd efterlyser tydlig vägledning om verkligt huvudmannaskap och ledande befattningshavare, anpassad till kyrkornas olika organisationsformer.

- Sveriges kristna råd betonar att registreringskravens konsekvenser för religionsfriheten behöver analyseras närmare och att skydd för känsliga personuppgifter måste finnas på plats när reglerna börjar tillämpas.
- Sveriges kristna råd efterlyser en fördjupad konsekvensanalys och konkreta åtgärder för att mindre trossamfund och församlingar ska kunna öppna och behålla bankkonton, i förenlighet med penningtvättsregelverket.
- Sveriges kristna råd tillstyrker föreslagna skyddsåtgärder i kontoregistret och efterlyser ett klarläggande av vilka kompletterande skydd som behövs för uppgifter som kan avslöja religiös övertygelse.
- Sveriges kristna råd betonar att legitima betalningar inom kyrkornas internationella samarbeten inte bör hindras av schablonmässiga riskbedömningar.

Registermyndighet och avgränsning av skyldigheterna

Registermyndigheten behöver tillräckliga resurser och särskild kunskap om trossamfundens och den ideella sektorns associationsformer. Kontrolluppdraget måste förenas med tydlig information och praktisk vägledning till de trossamfund och andra organisationer som ska fullgöra registreringsskyldigheten. (Avsnitt 14.3 och 14.4).

Verkliga huvudmän och ledande befattningshavare

En väsentlig förändring är att uppgifter om ledande befattningshavare ska lämnas när någon verklig huvudman inte har kunnat identifieras efter att alla möjliga identifieringsmetoder har uttömts, eller när det finns betydande och välgrundade tvivel om vilka de verkliga huvudmännen är. Sveriges kristna råd delar bedömningen att vilka personer som omfattas måste avgöras utifrån förhållandena i det enskilda fallet. För att säkerställa förutsebarhet och förhindra felaktiga registreringar behövs dock tydlig rättslig vägledning.

Promemorians exempel med styrelseordförande och generalsekreterare fångar inte hela bredden av kyrkliga ledningsformer. I trossamfunden kan andlig ledning, daglig verksamhetsledning, ekonomiskt ansvar och rättsligt företrädarskap vara fördelade på olika personer. Lokala församlingar kan vara egna juridiska personer eller ingå i ett större rättssubjekt. Även förhållandet mellan svenska organisatoriska delar och internationella kyrkliga strukturer kan behöva belysas.

Vägledningen bör tas fram i dialog med trossamfunden och ge konkreta exempel för olika organisationsformer. Den bör klargöra hur de befogenheter som följer med olika kyrkliga ämbeten och ledningsfunktioner ska bedömas vid identifieringen av verkliga huvudmän och ledande befattningshavare.

Det behöver också klart framgå att en ledande befattningshavare som registreras därför att verklig huvudman saknas inte därmed ska beskrivas som organisationens ägare eller verkliga huvudman. Skillnaden måste upprätthållas i registret och i myndigheters och bankers användning av uppgifterna. (Avsnitt 14.5.2 och 14.5.3)

Religionsfrihet och personlig integritet

Sveriges kristna råd noterar promemorians bedömning att dagens särskilda undantag från registreringsskyldigheten för ideella föreningar och trossamfund inte kan behållas med det

Postadress
Sveriges kristna råd
Box 140 38
167 14 Bromma

Besöksadress
Gustavslundsvägen 18
Alviks Torg, Bromma
Stockholm

Telefon: 08-453 68 00
E-post: info@skr.org
Webb: www.skr.org
Twitter/X: @SvKristnaRad

Bankgiro: 58 34-8756
Org.nr: 817603-0735

nya EU-regelverket. Förändringen innebär att fler företrädare kommer att registreras och att deras religiösa övertygelse kan framgå av uppgifterna. Konsekvenserna behöver därför analyseras särskilt.

I promemorian tillmäts det betydelse att ingen är tvungen att vara verklig huvudman eller ledande befattningshavare. Att ett uppdrag är frivilligt undanröjer dock inte behovet av att bedöma hur registreringen påverkar möjligheten att organisera och utöva religion tillsammans. Församlingars verksamhet förutsätter att människor kan åta sig ansvar utan att utsättas för omotiverade integritets- eller säkerhetsrisker. Promemorian medger också att registreringen kan avskräcka människor från att ta sådana uppdrag.

Sveriges kristna råd efterlyser därför en fördjupad analys av konsekvenserna för religionsfrihetens praktiska utövande och för möjligheten att rekrytera företrädare. Analysen bör särskilt beakta personer som riskerar hot eller förföljelse på grund av religiös tillhörighet, exempelvis konvertiter och personer med anknytning till länder där religionsfriheten är begränsad.

De integritets- och sekretesskyddande åtgärder som behövs måste vara beslutade och genomförda när de nya skyldigheterna börjar tillämpas. Det bör tydligt framgå vilka uppgifter som får behandlas, vilka som får tillgång till dem och för vilka ändamål. Inom EU-rättens ramar bör möjligheterna att begränsa utlämnande vid konkret risk för hot eller annat allvarligt men tas till vara. Den enskilde behöver lättillgänglig information om hur skydd kan begäras och felaktiga uppgifter rättas. (Avsnitt 14.12.1 - 14.12.3 och 14.22)

Administration och tillgång till banktjänster

Kraven på dokumentation, registrering och uppdatering medför arbete som i många lokala församlingar sköts ideellt. När styrelseledamöter, kassörer och andra företrädare byts ut behöver kunskap föras vidare och registrerade uppgifter vid behov uppdateras. Det behövs därför enkla rutiner, tydlig vägledning och tillgängliga kontaktvägar, anpassade till församlingar med begränsade administrativa resurser. Det är positivt att någon särskild årlig bekräftelse till registret inte föreslås.

Registermyndigheten bör ges förutsättningar att återanvända och kontrollera uppgifter från andra relevanta register, exempelvis uppgifter som redan lämnats till Skatteverket eller Kammarkollegiet. Organisationerna ska så långt möjligt slippa lämna samma uppgifter flera gånger. Sådan samordning måste utformas med beaktande av sekretess, informationssäkerhet och dataskydd, så att varje mottagare endast får tillgång till de uppgifter som behövs för ett berättigat ändamål.

Sveriges kristna råd får rapporter från trossamfund om svårigheter att öppna eller behålla bankkonton. Promemorian anger att registreringen kan förbättra organisationernas tillgång till finansiella tjänster genom bättre underlag för bankernas kundkännedom. Konsekvensanalysen behöver dock utvecklas beträffande mindre trossamfunds och församlingars möjligheter att öppna och behålla bankkonton. Analysen bör belysa hur de nya skyldigheterna samverkar med befintliga kundkännedomskrav och bankernas tillämpning

samt vilka hinder som kvarstår även med förbättrade registeruppgifter.

Tillgång till bankkonto och betalningstjänster är en praktisk förutsättning för verksamheten. Det behöver därför klargöras vilka åtgärder inom det nationella handlingsutrymmet som behövs för att genomförandet inte ska skapa ytterligare hinder. Tydlig vägledning, minskad dubbelrapportering och individuella, proportionerliga riskbedömningar är centrala. Effekterna för mindre organisationers tillgång till banktjänster bör följas upp efter införandet. (Avsnitt 14.12.3, 14.14.2 och 14.15.1, samt kapitel 17.)

Kontroller och proportionerliga ingripanden

Sveriges kristna råd ser positivt på effektiva och ändamålsenliga kontrollverktyg. Trossamfund och ideella organisationer ska ta ansvar för att lämna korrekta uppgifter och fullgöra sina skyldigheter. Kontroller och ingripanden behöver samtidigt vara proportionerliga och ta hänsyn till överträdelsens art och omständigheterna i det enskilda fallet.

Promemorian uppmärksammar att det kan vara tillräckligt att påminna om registreringsskyldigheten utan att förena ett föreläggande med vite. Sveriges kristna råd välkomnar detta och efterlyser att synsättet får tydligt genomslag i tillämpningen. När brister beror på missförstånd eller administrativa svårigheter bör tydlig information, skälig tid och möjlighet till rättelse normalt föregå ett vitesföreläggande. Det får inte hindra kraftfullare åtgärder vid allvarliga eller upprepade brister eller försök att undandra sig kontroll. Möjligheten att kräva personlig inställelse behöver användas med återhållsamhet. Promemorian anger att den inte ska användas regelmässigt. Detta bör få tydligt genomslag i vägledning och rutiner. Myndigheten bör beakta resväg och andra praktiska hinder samt pröva mindre ingripande sätt att säkerställa identiteten när sådana är tillräckliga. (Avsnitt 14.14.2, 14.16, 14.17, 14.12.3).

Avgifter

Sveriges kristna råd delar promemorians bedömning att avgifter kan få negativ påverkan på förutsättningarna för att bilda och driva ideella organisationer. Avgifter vid registrering och ändrade förhållanden kan bli särskilt betungande för små församlingar och verksamheter, där förtroendeuppdrag regelbundet växlar mellan olika personer.

Sveriges kristna råd avstyrker att avgiftsbefrielsen avgränsas till ideella föreningar som inte är skyldiga att ansöka om registrering i handelsregistret. Avgiftsbefrielsen bör omfatta samtliga ideella föreningar samt registrerade trossamfund och deras registrerade organisatoriska delar. Registrerade trossamfund är en egen associationsform och behöver uttryckligen omfattas av regleringen.

Skyldigheten att registrera sig i handelsregistret är inte ett ändamålsenligt mått på en organisations betalningsförmåga eller samhällsnytta. Kyrkliga och ideella verksamheter kan exempelvis bedriva second hand-verksamhet som del av sitt sociala arbete eller för att finansiera verksamheten. En sådan finansiering förändrar inte i sig det ideella eller religiösa ändamålet. Avgiftsreglerna bör inte missgynna organisationer som finansierar sin

verksamhet genom egna intäkter.

Avgiftsbefrielsen bör omfatta både den första registreringen och anmälningar om ändrade förhållanden. Även kostnader för alternativa anmälningssätt behöver beaktas för företrädare som saknar tillgång till elektronisk identifiering. De ekonomiska konsekvenserna av en bredare avgiftsbefrielse bör redovisas och vägas mot fördelarna med en enkel och likvärdig ordning. (Avsnitt 14.25)

Känsliga uppgifter i kontoregistret

Promemorian konstaterar att även registret över konton, värdefack och virtuella IBAN kan innehålla uppgifter som avslöjar religiös övertygelse. Sveriges kristna råd tillstyrker de föreslagna begränsningarna av tillgången till personuppgifter samt kraven på loggning och regelbunden uppföljning av åtkomsten.

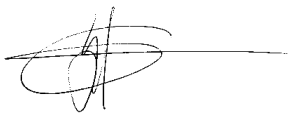
Det bör därutöver klarläggas vilka kompletterande skyddsåtgärder som behövs för känsliga personuppgifter, exempelvis begränsningar av sökbegrepp. Nödvändiga skydd bör finnas på plats när registret tas i bruk och omfatta även den gränsöverskridande tillgången till uppgifter (Avsnitt 15.11.6 och 15.11.7).

Internationella betalningar och kyrkornas verksamhet

Kyrkornas internationella samarbeten förutsätter att legitima betalningar kan genomföras till samarbetspartner i andra länder. Det gäller såväl humanitära insatser som mission, långsiktiga partnerskap, utbildningsinsatser och gemensam församlingsverksamhet. Det är angeläget att motverka penningtvätt och terrorismfinansiering också i dessa sammanhang. Men riskbedömningar behöver vara individuella och proportionerliga, så att verksamhet inte hindras enbart därför att den har anknytning till ett visst land eller ett religiöst sammanhang.

När det gäller humanitärt arbete vill Sveriges kristna råd särskilt uppmärksamma skäl 53 i förordning (EU) 2024/1624. Där framhålls civilsamhällets humanitära arbete och att verksamhet i riskutsatta jurisdiktioner inte i sig bör leda till att finansiella tjänster nekas eller avslutas. Detta bör få tydligt genomslag i vägledning och tillsyn. Relevanta myndigheter bör i dialog med banker, trossamfund och biståndsorganisationer verka för proportionerliga rutiner som möjliggör legitima betalningar med tillräcklig kontroll. Detta innebär inte undantag från tillämpliga sanktioner eller från kraven på kundkännedom.

För Sveriges kristna råd

Sofia Camnerin, generalsekreterare
Handläggare: **Jan Eckerdal**, direktor för teologi

Sveriges kristna råd är en kristen paraplyorganisation som samlar 28 medlemskyrkor och 4 observatörer. I dessa kyrkor finns ett brett spektrum av idéburen verksamhet, vilket

Postadress
Sveriges kristna råd
Box 140 38
167 14 Bromma

Besöksadress
Gustavslundsvägen 18
Alviks Torg, Bromma
Stockholm

Telefon: 08-453 68 00
E-post: info@skr.org
Webb: www.skr.org
Twitter/X: @SvKristnaRad

Bankgiro: 58 34-8756
Org.nr: 817603-0735

innefattar omfattande samhällsinsatser inom bland annat socialt arbete, utbildning, kultur, integration och internationellt engagemang. Verksamheterna bedrivs av eller inom ramen för trossamfund, men riktar sig generellt till hela samhället och utgör en viktig del av det civila samhällets gemensamma infrastruktur.

Postadress
Sveriges kristna råd
Box 140 38
167 14 Bromma

Besöksadress
Gustavslundsvägen 18
Alviks Torg, Bromma
Stockholm

Telefon: 08-453 68 00
E-post: info@skr.org
Webb: www.skr.org
Twitter/X: @SvKristnaRad

Bankgiro: 58 34-8756
Org.nr: 817603-0735